

Sygnatura akt I C 52/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2015 r.

Sąd Rejonowy w Ostrołęce I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Anna Domian
Protokolant:	st. sekr. sądowy Agnieszka Radecka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 listopada 2015 r. w O.

sprawy z powództwa **J. G. (1)**

przeciwko **(...) S.A. w W.**

o zadośćuczynienie i odszkodowanie

orzeka:

1. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda J. G. (1) – tytułem zadośćuczynienia - kwotę 35 000,00 zł (trzydzieści pięć tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 10.000 zł od dnia 4 lutego 2015r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 25.000 zł od dnia 10 listopada 2015r. do dnia zapłaty;

2. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda J. G. (1) – tytułem odszkodowania - kwotę 4497,70 zł (cztery tysiące czterysta dziewięćdziesiąt siedem złotych 70/100) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 lutego 2015r. do dnia zapłaty;

3. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

4. nakazuje pobrać pod pozwanego (...) SA w W. na rzecz Skarbu Państwa Kasa Sądu Rejonowego w Ostrołęce kwotę 251,22 zł tytułem zwrotu kosztów poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa;

5. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 52/15

UZASADNIENIE

W dniu 4.02.2015r. J. G. (1) wniósł pozew przeciwko (...) S.A. w W. o zasądzenie na jego rzecz 10 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty - tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz kwoty 5

000 zł z ustawowym odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty - tytułem odszkodowania. Ponadto wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego.

W uzasadnieniu powód wskazał, że na skutek wadliwie przeprowadzonego zabiegu wszczepienia 3 implantów (1 w górnej i 2 w dolnej szczęce) przez dr K. C. w Centrum Stomatologicznym D. w Ł. – objętym ubezpieczeniem od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego ubezpieczyciela – jeden z implantów wypadł, a dwa pozostałe zostały usunięte, gdyż ich wszczepienie spowodowało stałe odrętwienie i ból dolnej szczęki powoda. Pomimo dwukrotnie przyjmowanych iniekcji, antybiotykoterapii oraz rehabilitacji, dolegliwości te nie ustąpiły. Powód korzystał z konsultacji innych lekarzy specjalistów, którzy stwierdzili, że na skutek wadliwie przeprowadzonych zabiegów wszczepienia implantów doznane przez niego dolegliwości mają charakter nieodwracalny. Powód wskazał, że zwrócił się do K. C. w Centrum Stomatologicznym D. w Ł. o zapłatę zadośćuczynienia i odszkodowania w wysokości objętej żądaniem pozwu. Wobec nieuznania swojej odpowiedzialności oraz wskazania ubezpieczyciela, powód zwrócił się do ubezpieczyciela z tym samym roszczeniem, który odmówił wypłaty zadośćuczynienia i odszkodowania, kwestionując swoją odpowiedzialność za skutki zabiegu wszczepienia implantów.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania. Podniósł, że z uwagi na fakt zakwestionowania przez Centrum Stomatologii (...) s.c. w Ł. i w W. swojej odpowiedzialności za negatywne skutki wszczepienia implantów powodowi - nie może przyjąć odpowiedzialności za szkodę.

W piśmie procesowym z 28.08.2015r. (k. 114-115) pełnomocnik powoda rozszerzył powództwo, wnosząc o zasądzenie na rzecz powoda od pozwanego kwoty 35000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi:

- od kwoty 10000 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,

- od kwoty 25000 zł od dnia doręczenia przedmiotowego pisma stronie pozwanej do dnia zapłaty. Podtrzymał żądanie zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda tytułem odszkodowania kwoty 5000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Na rozprawie w dniu 10.11.2015r. pełnomocnik powoda zmodyfikował żądanie w ten sposób, że wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda odsetek ustawowych od kwoty 25 000 zł od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty.

Pozwany ubezpieczyciel nie odniósł się do rozszerzonego i zmodyfikowanego żądania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13.02.2012r. J. G. (1) zgłosił się do Centrum (...) s. c. K. C., T. C. w Ł. – posiadającego polisę OC w (...) S.A. w W. - celem protetycznego uzupełnienia uzębienia. Lekarz K. C. zaproponowała pacjentowi wszczepienie trzech implantów zębowych, jednego w szczęce w okolicy zęba 25 i dwóch w żuchwie w okolicy zębów 36 i 46, na co ten wyraził zgodę. W dniu 23.02.2012r. wszczepiono J. G. (1) pierwszy implant w szczęce. Podczas zabiegu doszło do pęknięcia kości, wskutek czego implant po miesiącu samoistnie wypadł. Podczas kolejnej wizyty, w dniu 25.07.2012r., wszczepiono J. G. (1) dwa implanty 46 i 36, w obustronnym znieczuleniu nerwów żuchwowych. Po wykonanym zabiegu J. G. (1) czuł nieustępujące odrętwienie żuchwy. Po kilku dniach ponownie zgłosił się do Centrum Stomatologii (...) s.c. w Ł., gdzie otrzymał lek w formie iniekcji i zalecono przyjmowanie witaminy B. Wobec braku poprawy stanu zdrowia pacjenta skierowano go do Centrum Stomatologii (...) s.c. w W., gdzie usunięto wszczepione implanty. (bezsporne)

Od czasu wykonania powyższych zabiegów J. G. (1) stale odczuwa bóle i drętwienie żuchwy, powodujące duży dyskomfort oraz trudności w jedzeniu. Z uwagi na paraliż żuchwy, podczas posiłku jedzenie wypada mu z ust. Zrezygnował ze spożywania posiłków w miejscach publicznych. Stale odczuwa dyskomfort związany z doznanym urazem. Skutki uszkodzenia nerwów żuchwy mają charakter nieodwracalny.

/dowód: plan leczenia k. 9 – 10, zdjęcia RTG k. 36, zaświadczenie lekarskie k. 12, opinia i opinia uzupełniająca biegłej z zakresu chirurgii szczękowej L. L. k. 90 – 94, 110 – 111, zeznania powoda J. G. k. 82, 122, 127, zeznania świadka M. B. G. k. 82/

W celu regeneracji uszkodzonych nerwów J. G. (1) korzystał z zabiegów rehabilitacyjnych w szpitalu w O. (10 wizyt) oraz w Centrum Medycznym w O. (20 zabiegów). W związku z brakiem poprawy odbył dwie konsultacje stomatologiczne w gabinetach stomatologicznych w O. oraz konsultację w (...) Przychodni (...) w B. i (...) Szpitalu (...) w B.. J. G. (1) poniósł koszty: związane z dojazdami na konsultacje medyczne i rehabilitacje - 750,40 zł; konsultacji lekarskich - 678,00 zł; zakupu leków - 69,30 zł; zabiegów stomatologicznych - 3000 zł. /niekwestionowane: zestawienie kosztów k. 16 - 17, rachunki k. 11, 14-15, potwierdzenia zapłaty k. 13, zeznania J. G. k. 82, 122, 127/

W piśmie z 9.09.2014 r. pełnomocnik J. G. (1) zgłosił szkodę w Centrum Stomatologii (...), (...) s.c. w Ł., wnosząc o zapłatę na rzecz J. G. (1) kwoty 10 000 zł tytułem zadośćuczynienia i 5000 zł tytułem zwrotu kosztów wynikających z wadliwego leczenia. Centrum Stomatologii (...), (...) s.c. w Ł. zakwestionowało swoją odpowiedzialność za szkodę podnosząc, że negatywne skutki zdrowotne mogły się pojawić i nie można obciążać odpowiedzialnością za nie lekarza wykonującego zabieg wszczepiania implantów. /dowód: pismo powoda z 9.09.2014 r. wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru k. 18 – 21, pismo Centrum Stomatologii (...) s.c. w Ł. k. 22 – 24/

W piśmie z 1.10.2014r. pełnomocnik J. G. (1) zgłosił szkodę (...) S.A. w W.. Ubezpieczyciel, decyzją z 11.12.2014 r. odmówił wypłaty zadośćuczynienia i odszkodowania podnosząc, że nie ma podstaw do przyjęcia jego odpowiedzialności za szkodę. /dowód: pismo powoda z 1.10.2014 r. k. 24 – 25, pismo ubezpieczyciela z 9.19.2014 r. k. 26, pismo pełnomocnika powoda k. 27 – 30, korespondencja e – mail k. 31 – 32, decyzja z 11.12.2014 r. k. 33 – 34/

Sąd zważył, co następuje:

Bezsporne było wykonanie u powoda J. G. (1) przez lekarza Centrum Stomatologii (...) s.c. w Ł. zabiegów wszczepienia trzech implantów zębowych, sposób przeprowadzenia zabiegów i – ostatecznie następstwa ujawnione w zdrowiu powoda.

Pozwany kwestionował swoją odpowiedzialność za skutki wykonania zabiegów wszczepienia implantów, powołując się na brak odpowiedzialności lekarzy stomatologów wykonujących zabiegi, a w konsekwencji brak podstaw do przyjęcia gwarancyjnej odpowiedzialności ubezpieczyciela.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że lekarz każdej specjalności (w tym stomatolog i chirurg szczękowy) odpowiada na zasadzie winy, którą można mu przypisać tylko w wypadku wystąpienia jednocześnie elementu obiektywnej i subiektywnej niewłaściwości postępowania. Element obiektywny łączy się z naruszeniem zasad wynikających z zasad wiedzy medycznej, doświadczenia i deontologii, i w jego ramach mieści się tzw. błąd lekarski, przez który rozumie się naruszenie obowiązujących lekarza reguł postępowania, oceniane w kontekście nauki i praktyki medycznej. Element subiektywny z kolei odnosi się do zachowania przez lekarza staranności, ocenianej pod kątem określonego wzorca, standardu postępowania, przy przyjęciu kryterium wysokiego poziomu przeciętnej staranności każdego lekarza, jako jego staranności zawodowej (por. wyrok SA w Łodzi - z 14.4.2014 r., I ACa 1316/13; wyrok SA w Warszawie z 17.4.2013 r., VI ACa 974/12). Należy podkreślić, że z niekwestionowanej przez strony opinii biegłej z zakresu chirurgii szczękowej L. L. jednoznacznie wynika, że zabiegi wszczepienia implantów zębowych zostały wykonane nieprawidłowo, gdyż do wszczepienia implantu w szczękę użyto zbyt dużej siły, co spowodowało pęknięcie kości i jego wypadnięcie. Ponadto biegła wskazała, że implanty wszczepione w żuchwę miały nieodpowiednią długość, co spowodowało porażenie nerwu żuchwowego. Biegła stwierdziła także, iż zabiegi te można było wykonać prawidłowo, nie powodując uszczerbku na zdrowiu pacjenta. Mając na względzie, że opinia ta była jasna, kompleksowa i logiczna, a także nie kwestionowana w tym zakresie przez stronę pozwaną, Sąd uwzględnił jej wnioski ustalając stan faktyczny niniejszej sprawy.

W ocenie Sądu działanie lekarza stomatologa było w rozpatrywanej sprzeczne ze standardami wiedzy medycznej i zasadami zachowania należytej staranności, stąd też Centrum Stomatologii (...) s.c. w Ł. ponosi odpowiedzialność za skutki nieprawidłowo wykonanych zabiegów implantacji. Niekwestionowanym jest, że Centrum Stomatologii (...) s.c. w Ł. łączyła z pozwanym ubezpieczycielem umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, co w konsekwencji przenosi na pozwanego obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przez Centrum Stomatologiczne. W myśl art. 822 § 1 k.p.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Oznacza to, iż w razie zaistnienia wypadku ubezpieczeniowego odpowiedzialność gwarancyjna zakładu ubezpieczeń przekształca się automatycznie w odpowiedzialność odszkodowawczą.

Z powyższych względów zdaniem Sądu uzasadnione jest ustalenie, że pozwany (...) S.A. co do zasady ponosi odpowiedzialność za szkodę i krzywdę doznane przez powoda wskutek zabiegów przeprowadzonych przez podmiot objęty umową ubezpieczenia.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do roszczenia powoda o zadośćuczynienie w wysokości 35000 zł, Sąd uznał, że w całości zasługuje na uwzględnienie. Krzywda powoda podlega naprawieniu w oparciu o art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. Zadośćuczynienie wskazane w powołanych przepisach stanowi formę rekompensaty szkody niemajątkowej, wyrażonej każdorazowo w odpowiedniej kwocie pieniężnej. Jest to zatem finansowy ekwiwalent cierpienia fizycznych i psychicznych związanych z doznaniem uszczerbkiem na zdrowiu, których niematerialny wymiar w realiach danej sprawy może okazać się utrudniony bądź niekonkretny. Zdaniem Sądu zasądzona kwota jest adekwatna do rozmiaru krzywdy powoda, uwzględnia jej nieodwracalny charakter, jest utrzymana w rozsądnych granicach, nie prowadzi do wzbogacenia poszkodowanego. W ocenie Sądu powód udowodnił, że na skutek nieudanych zabiegów wszczepienia implantów doznał krzywdy związanej z urazem nerwów żuchwy. Pierwszy z zabiegów implantacji wywołał u poszkodowanego ból, spowodowany pęknięciem kości szczęki. W konsekwencji implant wypadł samoczynnie, pozbawiając poszkodowanego komfortu związanego z uzupełnieniem ubytków w uzębieniu. Następne zabiegi implantacji wykonane podczas jednej wizyty lekarskiej, wywołały u powoda ból i odrętwienie obustronne żuchwy. Dolegliwości te nie ustępowały po upływie kilku dni od wykonania zabiegów, co w konsekwencji doprowadziło do usunięcia wszczepionych implantów. Zabieg ten również wiązał się z dolegliwościami bólowymi oraz obawą co do jego powodzenia. Podjęte leczenie nie przyniosło jednak oczekiwanych rezultatów, a skutki zabiegu w postaci odrętwienia żuchwy i bólu nie ustąpiły do chwili obecnej. Następstwa wywołanych urazów wpłynęły na dotychczasowe życie powoda. Powód ma problem ze spożywaniem posiłków z powodu paraliżu żuchwy - pokarm bezwiednie wypada mu z ust - co spowodowało, że zrezygnował z odwiedzania restauracji. Ponadto przypadłość ta powoduje u niego frustrację i duży dyskomfort, co wpływa na jego kontakt z otoczeniem. Stał się bardziej nerwowy, nie może spać. Z powodu stale odczuwanych dolegliwości bólowych, zmuszony jest doraźnie przyjmować środki przeciwbólowe. Powód próbował zniwelować skutki błędnie wykonanych implantacji, jednak serie zabiegów rehabilitacyjnych, z których korzystał nie przyniosły oczekiwanych rezultatów. Powód odbył również konsultacje u specjalistów z zakresu chirurgii szczękowej w O. i B., którzy stwierdzili, że powód ma nikłe szanse na poprawę jego stanu zdrowia. Trzeba przy tym podkreślić, że bezspornie przed wykonaniem zabiegów implantacji, powód nie cierpiał z powodu bólu, czy drętwienia żuchwy; nie miał problemów ze spożywaniem pokarmów.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił w oparciu o zeznania powoda i świadka M. G. – żony powoda. Zeznania te są w ocenie Sądu wiarygodne, z uwagi na ich wzajemną spójność oraz logiczność. Zeznania zarówno powoda jak i świadka były wyważone, nie nastawione na eskalację cierpienia i krzywdy. Podkreślić trzeba, że pozwany nie powołał żadnych dowodów, które mogłyby podważyć wiarygodności owych zeznań.

Zakres doznanej krzywdy potwierdza także dowód z opinii biegłego z zakresu chirurgii szczękowej. Biegła ustaliła, że powód doznał 20 % uszczerbku na zdrowiu. Należy podkreślić, że biegła stwierdziła, że w jej ocenie występujące u powoda dolegliwości bólowe świadczą o tym, że odrętwienie żuchwy nie ustąpi prawdopodobnie nigdy. Ponadto biegła stwierdziła, że u powoda rozwija się neuralgia nerwów żuchwowych, tj. bolesne schorzenie występujące po uszkodzeniu

nerwów przy wprowadzaniu implantów. Powyższe ustalenia biegłej – w powiązaniu z pozostałymi dowodami – zdaniem Sądu przesądzają, że krzywda doznana przez powoda jest znaczna i uzasadnia uwzględnienie roszczenia o zadośćuczynienie w całości. Wypada podkreślić, że Sąd miał na względzie, iż określony procentowo uszczerbek na zdrowiu nie może być decydującym czynnikiem przesądzającym o wysokości zadośćuczynienia, ale jednocześnie zdaniem Sądu nie można go pomijać - jako elementu mającego niewątpliwie wpływ na rozmiar doznanej krzywdy. (pod. wyrok SA w Lublinie z 11.2.2015 r., I ACa 735/14, LEX nr 1651928).

Biorąc pod uwagę ograniczenia, jakich powód doznał w życiu prywatnym, ból, cierpienie, okoliczności zdarzenia, długotrwałość leczenia oraz brak pewności do następstw zabiegów i wiążącą się z tym obawę – Sąd ustalił, że kwota zadośćuczynienia, która w pełni zrekompensuje powodowi doznaną krzywdę, nie będąc przy tym kwotą nadmierną, a mimo to odczuwalną, wynosi 35.000 zł. Warto jednocześnie podkreślić, że stopień natężenia doznanej krzywdy, tj. rodzaj, charakter, długotrwałość ujemnych przeżyć, a także ich intensywność, stanowi tylko przesłankę określającą wysokość zadośćuczynienia, a nie przesłankę zasadności samego roszczenia z tego tytułu (zob. wyrok SA w Białymstoku z 18.6.2014 r., I ACa 175/14, LEX nr 1489037).

Następnie Sąd zważył, że uzasadnione jest również roszczenie odsetkowe powoda od kwoty zasądzonej tytułem zadośćuczynienia – co do kwoty 10.000 zł od dnia wniesienia pozwu (4.02.2015 r.) do dnia zapłaty (gdyż bezsporne było, że powód wzywał pozwanego do zapłaty przed wytoczeniem powództwa) oraz od kwoty 25.000 zł od dnia wyrokowania (10.11.2015 r.) do dnia zapłaty (gdyż wezwanie do zapłaty 25000 zł zostało doręczone pozwanemu w toku postępowania). Sąd podziela tym samym dominujący już w orzecznictwie pogląd, że z charakteru zadośćuczynienia, którego wysokość zależna jest od oceny rozmiaru doznanej krzywdy, ze swej istoty trudno wymiernej i zależnej od szeregu okoliczności związanych z następstwami uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia wynika, że obowiązek jego niezwłocznego spełnienia powstaje po wezwaniu dłużnika i odsetki za opóźnienie należą się wierzycielowi od tego właśnie momentu. Momentem, od którego należą się odsetki za opóźnienie w wypłacie zadośćuczynienia jest chwila wezwania dłużnika do jego zapłaty wraz ze skonkretyzowaniem żądanej kwoty. (por. wyrok SA w Białymstoku z 12.12.2014 r. I ACa 600/14, LEX nr 1602870; wyrok SN z 18.9.1970 r., sygn. akt II PR 257/70, OSNC 1971/6/103).). Zgodnie z art. 455 kc, jeśli termin świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, to powinno być ono spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Wypada dodać, że wezwanie musi określać skonkretyzowane roszczenie. Data wezwania dłużnika do zapłaty jest zatem datą wymagalności roszczenia i wyznacza datę początkową możliwości żądania odsetek. Zobowiązanie z tytułu zadośćuczynienia jest roszczeniem charakterze bezterminowym,

Z tych względów Sąd orzekł jak w pkt 1 sentencji na podstawie art. 445 § 1 kc w zw. z art. 444 § 1 kc w zw. z art. 455 kc w zw. z art. 481 § 1 i 2 kc.

Odnosząc się następnie do żądania powoda o zasądzenie 5.000 zł tytułem odszkodowania – Sąd uznał je za uzasadnione co do zasady.

Zgodnie z art. 444 § 1 kc, w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. W ocenie Sądu powód udowodnił, że w związku z dolegliwościami powstałymi po wykonanych zbiegach implantacji poniósł koszty związane z dojazdami na konsultacje medyczne i rehabilitacje - 750, 40 zł, koszty konsultacji lekarskich - 678,00 zł, koszty zakupu leków - 69,30 zł oraz koszt zabiegów stomatologicznych - 3000 zł. Fakt i wysokość poniesienia przez powoda tych kosztów wynika ze złożonych przez powoda dokumentów w postaci: rozliczenia kosztów, potwierdzeń zapłaty za zabiegi rehabilitacyjne, paragonów na zakup leków, faktury za zabieg stomatologiczny oraz zeznań powoda. Z powołanych dowodów wynika, że powód poniósł koszty w wysokości 4497,70 zł. W ocenie Sądu poniesienie tych kosztów pozostawało w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem szkodzącym; gdyby bowiem nie wadliwie wykonane zabiegi implantacji nie musiałby on ponosić wszystkich ww. kosztów. Podkreślić trzeba, że pozwany ubezpieczyciel nie kwestionował wysokości poniesionych przez powoda kosztów związanych z leczeniem; nie kwestionował też związku przyczynowego, ani złożonych z pozwem ww. dokumentów.

Z tych względów Sąd orzekł jak w pkt 2. sentencji na podstawie art. 444 § 1 kc..

Zdaniem Sądu powód nie udowodnił roszczenia o odszkodowanie jedynie w zakresie kwoty 502,30 zł i w tym zakresie powództwo należało oddalić. (pkt 3).

Sąd uwzględnił w całości roszczenie o odsetki od kwoty zasądzonego odszkodowania – na podstawie art. 455 kc w zw. z art. 481 § 1 i 2 kc – mając na względzie, że pozwany był wzywany do zapłaty odszkodowania w kwocie 5000 zł przed wniesieniem pozwu w niniejszej sprawie.

Zważywszy, że roszczenie powoda zostało oddalone jedynie w niewielkim zakresie, zdaniem Sądu uzasadnione jest – na podstawie art. 100 zd. 2 kpc – obciążenie kosztami postępowania w całości pozwanego. Orzeczenie na podstawie art. 100 zd. 2 kpc uzasadnia dodatkowo fakt, że określenie sumy należnej powodowi zależało częściowo od uznania Sądu. Z tych względów Sąd orzekł o kosztach jak w pkt 4 i 5 sentencji, przy czym w pkt 4 w zw. z art. 113 uksc, a w pkt 5 w zw. z § 6 pkt 5 taksy radcowskiej.

/-/ A. D.